

ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ СТВОРЕННЯ ГІДРОТЕНАЖЕРНИХ КОМПЛЕКСІВ ЛЕГКОВОДОЛАЗНОЇ ПІДГОТОВКИ ТАНКОВИХ ЕКІПАЖІВ

Тимофєєв В.Д., Бобров О.Г., Спілка О.С., Федотов Д.О.
*Військовий інститут танкових військ Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

В роботі розглянуті питання стосовно технічних рішень оволодіння навиками екіпажів танків діяти у екстремальних умовах, пов'язаних із затопленням техніки. Існуючі тренажери забезпечували лише наближені умови функціонування, жодним чином не відповідаючи реальній обстановці. Виконання затоплення бойової або навчальної техніки в цілому недоцільне через технічні та економічні умови.

Тому метою розгляду і вирішення проблеми є підвищення якості підготовки екіпажів в інституті танкових військ за рахунок проведення навчально-тренувальних занять з виконання регламентних операцій рятування екіпажу та техніки у випадку, найбільше наближеному до реальності з урахуванням обстановки робочих місць тих, хто навчається.

Для вирішення такої задачі необхідно обрати оптимальний шлях подолання протиріч між економічною, технічною, ергономічною та психологічною складовими.

Економічні чинники обмежують показники технологічної води, необхідної для заповнення внутрішнього об'єму танку, в якому тренуються екіпажі відповідно до швидкості подачі/відкачки з урахуванням можливого аварійного скидання води, циклічності наповнення та часу дії за рятувальними операціями.

Технічні умови визначені параметрами учбово-діючого стенду (УДС) і передбачають створення умов безпечного процесу виконання учбово-бойових завдань та відпрацювання нормативів відповідно до настанов та методичних рекомендацій із проведення начальних занять з персоналом.

Ергономічні вимоги та особливості УДС повинні задовольняти вимоги до максимального сприймання реального оточення та відчуття впевненості у техніці, яка стоїть на озброєнні, та надійності легководолазного обладнання.

Висновки:

Результатом обраного варіанту виконання гідротренажерного комплексу легководолазної підготовки танкових екіпажів слід обрати стійкий психологічний стан та забезпечення впевненого засвоєння операцій з порятунку екіпажу та техніки у результаті екстремальних дій з реальним заводненням або подоланням водних перешкод.